

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 9:50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sreda 5. maja 1920.

Št. 99.

Italijanske zahteve za medsebojno rešitev.

Italijanski parlament. — Poljsko-ukrajinski sporazum. — Poljaki niso zavzeli Kijeva.

Govorite odkrito!

(K razpustu občinskega odbora v Zrkovcih).

Sanje, čeprav navadno po domišljiji močno predrugačene predstave, so večkrat vendar prijetne. Človek jih rad razmišlja.

Takšne lepe sanje se mi dozdevajo prvi časi meseca novembra 1918, prvi dnevi po razsutju Avstrije. Stranka je stiskala stranki roko, Sokoli so korakali z Orli. Vladalo je bratstvo, strankarske strasti so se poskrile, kakor se skriva pisan gad pred pretečo nevihto . . .

Spominjam se še 15. decembra, zvenijo mi še besede vseh govornikov, v duši nosim jasno sliko onega večnolepega prizora pred Narodnim domom, ko je staro in mlado navdušeno zapelo: »Lepa naša domovina . . .«

Nemo sem šel tisti dan z županom Selom proti domu. Mislim sem in mislim. Slika za sliko mi je vstajala na duševnem horizontu. Vse več ali manj temne, iz leta 1914. pa nekatere celo krvavo izpremenjene . . . Vse je maščevano, bleknil sem polglasno pred se

in si našel drugo cigareto. Dozdevalo se mi je, da mi je na firmamentu našega teptanega naroda zopet zamigljala Gregorčičeva »Zvezda«. Toda naenkrat mi v ušesih zašumita prvi dve vrstici druge kitice:

»Toda, oh, za goro vtone,
Skriva se za temni gaj . . .«

Zazeblo me je do mozga. Plaho sem pogledal svojega spremljevalca. Ali je g. župan ta čas videl moje nerazpoloženje, ali mi je on bral na potezah obraza tedanje duševno stanje, moje tedanje globoko žalost, tega ne vem.

Mislil pa je gotovo tudi on! Iz naslednjega razgovora sem namreč posnel, da je prebavljal ravno doživele velike momente, zakaj vprašal me je: M.! ali ni bila ta slavnost veličastna? — Posebno oni majhni učenci z zastavicami mi ostanejo v večnem spominu. Ko sem mu na njegova izvajanja le nemo z glavo pritrjeval, je zaklical: »No kam pa si se ti zamislil?« — Sanjam! Sanjam o naši težki preteklosti, gledam našo temno bodočnost. Boli me srce! Verjemi mi,

gimi ljudmi. Radi tega so me otroci sovražili; parkrat so me celo pretepli. Ko so me pretepli prvič sem bil žalosten in potr. Da bi me bili pretepli radi kakoršničkoli vzroka, bi me ne bolelo, toda bolelo me je, da so me pretepli popolnoma brez vsakega vzroka.

V meji za našo hišo sem premišljeval, ves zbit in polomljen, zakaj da me sovražijo, zakaj da me pravzaprav bijejo. Dolgo časa sem premišljeval, končno pa sem vendarle uganil — zato ker sem velik, večji kakor oni. Skril sem obraz v dlani ter se razjokal. To je bila moja prva resnična globoko občutena bolelost, prvi grenki sad spoznanja.

Ko so me drugič natepli nisem več jokaj. Vedel sem, da imajo popolno pravico do tega; čemu se pa silim v njihovo družbo, jaz starec. In nisem se silil več. Samota je bila moj del, premišljevanje in razglabljanje moja rana mladost. Kadarkoli se je porodilo v meni vprašanje, težko in zagonetno, nikoli nisem stopil k temu ali onemu, da bi ga vprašal, kako in zakaj. Sedel sem v samoto, skril glavo v dlani ter premišljeval. Vse od kraja do konca sem premišljeval. Čudežno se je razgrinjalo pred menoj življenje, napisano v mojo mlado dušo od bogved katerega, davno preminulega pokolenja. Treba mi je bilo samo obrniti par strani, poiskati ono mesto in že sem ga imel — odgovor. Moja skrbno popisana duša mi je bila najboljša učiteljica. Od nikogar se nisem toliko

da bo strast po nadvladi, satan, ki je rodi človeštvu že toliko nesreč, gotovo v doglednem času zopet zbral na našem političnem obzorju pogubne oblake in strele bodo zopet razpršile naše edinstvo.«

In moje tedanje sanje so se resnično hitro potem, ko je minila za naš narodni obstoj največja nevarnost, uresničile.

Sedaj pa si oglejmo jedro motivacije deželne vlade za razpust našega občinskega odbora. Odlok okrajnega glavarstva v Mariboru z dne 29. aprila 1920, št. 17.360/20 pravi v tretji vrstici dobesedno: »Ker občinski odbor ne deluje v korist ljudstva in države, se razpušča.«

Človeka zapušča pamet. Razpuščen odbor je torej delal v škodo občanov in v škodo države.

Videl sem že marsikatero s trte zvito utemeljitev vladnih ukrepov, a, da bi si upala kakšna vlada kedaj kaj tacega trditi o našem zastopu, tega bi ne verjel nikoli.

Naše izkoriščeno ljudstvo bo pri bodočih volitvah z Rebernikom in njegovimi pri-

naučil, kakor od nje. In tudi še sedaj, kadar se mi postavi nasproti težko vprašanje, neprodiren problem, tudi še sedaj mi je moja duša najboljše svetovalka.

Nihče mi ni nikoli povedal zakaj je na svetu dvoje vrste ljudi, toda uganil sem sam; čisto natančno sem uganil, niti za las se nisem zmotil; samo par podrobnosti nisem mogel takoj razmotriti.

V četrtem razredu smo imeli učiteljico, majhno in ljubko stvarco, še danes, čez pozna leta, se spominjam vsake njene poteze, čeprav jo od takrat nikoli nisem vidil več. Šla je v življenje in utonila v njem, kakor utone kaplja v morju. Z milijoni in milijoni se pretopi v eno, kdo bi jo našel spet, kdo spoznal? Ona sama se me več ne spominja, in če čita kje moje ime, se ji zdi tuje in neznan, kakor da ga sploh še nikoli ni slišala.

Drugi so jo sovražili kot samo divjo ženo. Bila jim je stroga in hudobna, čeprav to ni bilo res. Njeno srce nas je ljubilo in če je bilo z nami, neboljenci, strogo, je bilo strogo iz ljubezni, a nikoli ne iz sovraštva. Jaz pa sem jo imel rad, neznansko rad. Menda je to tudi vedela, kajti z menoj je postopala vedno bolj obzirno, kakor z drugimi. Večkrat sem ji prinesel cvetlic, onih lepih, dišečih, ki so cvetele samo na našem vrtu, a drugod nikoder.

(Konec prih.)

Radivoj Rehar.

Prva ljubezen.

Moja prva ljubezen, Bog s teboj, bila si neumna in nerodna, kakor vse pozneje. Če ljubi fant dekle, ali ni to naravno in pametno? Toda če ljubi stavec otroka je neumno in nenaravno; a še stokrat bolj neumno in nenaravno je, če ljubi otrok starko.

V ljudski šoli sem bil velik, mnogo večji kakor ostali sošolci. Sedeti sem moral v zadnji klopi, pa še tam mi je bilo pretisno. Ta velikost, kolikokrat sem v življenju imel sitnosti radi nje, a najbolj v napoto mi je bila tedaj, ko sem bil po letih še otrok, ker resničen otrok nisem bil nikoli. Otrok mora biti majhen, ljubeznjiv, naiven, razposajen in kričav, saj je naraščaj bodočega pokolenja kmetov, delavcev, uradnikov, doktorjev, ravnateljev in ministrov. Otrok, ki je velik, resen in sam vase zamišljen ni otrok; in iz njega se razvije kvečjemu razbojnik, anarhist, postopač, ali pa — umetnik.

Tak otrok, ki ni otrok sem bil tudi jaz. Z desetimi leti sem bil velik, skoro že tako velik kakor sedaj; in ker sem bil velik, me je bilo sram igrati se z otroci, onimi majhnimi, kričavimi, naivnimi otroci, ki jih je bila, ko so se vračali iz šole, vsa vas polna. Usoda mi je bila že takrat utisnila svoj neizbrisni pečat, katerega sem čutil vedno in povsod ter se skrival po samotah, da bi ga prikril pred dru-

sedniki samo obračunalo. Če bo s tem zadelo tudi pristaše sedanje vlade, to ni naša stvar, temveč zadeva njih stranke.

Pogovorimo se torej samo z oškodovano državo. Proti tebi toraj, draga očetnjava, smo delali, tebe smo torej opeharili. Ne, dobrotnica, ne boj se! Mi smo angelsko-srečni stali ob tvojem rojstvu, s strahom opazovali vsako nevihto, ki se je bližala tvoji mladi glavi, gojili povsod le ljubezen do tebe. Celotno mariborskega gospoda škofa, ki te baje tako dolgo ni hotel pripoznati za legitimirano hčerko matke Slavije, smo imeli v stalni evidenci.

Gospodom v Ljubljani se torej ali blede — ali so jih pa zaupniki krivo informirali. Če je prvo, potem se naj javijo gospodje bolnim in odstopijo, če pa so jih zaupniki krivo poučili, potem pa naj primejo iste — naj nosijo duhovniško haljo ali dohtarski klobuk, preprosto kmetsko ali fino profesorsko sukno — za ušesa. Nemški rek: »Der grösste Schuff im ganzen Land ist und bleibt der Denunziant« mora tudi v naši domovini imeti svojo veljavo.

Mogočnost pa je še tretja! Lahko namreč je, da ti gospodje pojma »država« in »vlada« ne razločujejo in vsi njim naklonjeni »generali« tvorijo sedaj samo vlado. Nikoli pa niso bili in nikoli ne bodo tvorili države. Resnici na ljubo pa še velikodušno pribijemo, da se pretežna odborova večina ni preveč ogrevala za klerikalno vlado, a v dobrobit celokupne očetnjave je predstojništvo vedno in povsod spoštovalo tudi njene ukrepe.

Vzemimo pa še zadevo z druge strani. Recimo, da je občinski zastop resnično delal proti državi. Kje je tvoja logika, deželna vlada? Ali niso bili Rebernik in prisednika Pivec-Marčič v prejšnjem zastopu. Ti magnatje so torej z nami delali proti državi. Zakaj si odstranila tedaj samo napredne odbornike? Tudi tvoji »svelniki« ki niso v občinskih sejah branili države, so zapadli vrvici pravice. Saj jih menda ne bodeš štela ljudi, ki šlišijo na Studence pri Ljubljani ali pa jih degradirala — da govorim s klasičnim izrazom bivše Avstrije — med »Stimmvieh« našega bivšega občinskega parlamenta.

Torej z dokazi na dan! Dajte nam za ljubega Boga priliko, da se operemo pred javnostjo, da spravimo pod obrekovalce pred sodišče, pod ključ. Bodimo vsaj enkrat v političnem boju odkriti drug drugemu. Res sicer je, da lahko izgubi vaša stranka nekaj članov, a to boste gotovo lahko preboleli. Saj trdite, da vas je kakor listja in trave. S tem se čisti vaša in naša stranka, s tem se čisti težka atmosfera nad glavo naše mlade domovine, nam nad vse priljubljene očetnjave!

»Pridi, zvezda naša, pridi,

Jasne v nas upri oči,

Naj moj dom te zopet vidi

Zlata zvezda srečnih dni!« —e—

Danes vsi na koncert plzenjskega pevsk. društva „Smetana“!

Dnevne vesti.

Češki gostje v Mariboru. Včeraj opoldne so imeli češki gostje skupen obed, ki ga je priredila „Glasbena Matica“ in „Mar. žensko društvo“ v Nar. Domu. V imenu „Glasb. Matic“ jih je pozdravil dr. Ravnik kot predsednik

društva, povdarjal je pomen čeških pevcev v naši državi in je želel, da bi pesem srca segala v srca in povsod budila ljubezen. V imenu Čehov se je zahvalil preds. Nömeč. Na to je govoril še dr. Lah, ki se je spominjal potovanja po Češkem in kulturnih zvez, ki jih sedaj zopet ustvarjamo. Gostje so po obedu odšli v vinorejsko šolo, kjer so si ogledali vinograd in gospodarstvo. Ugajal jim je zelo lepo urejeni zavod in krasni nasadi. Od tod so odšli na pokopališče, kjer se je med tem nabrala velika množica ljudstva. Poožili so šopek cvetlic na Slomškov grob in zapeli krasno pesem „Sveti Václav“, na to so položili enak šopek na Tomšičev grob, zapeli so žalostinko, našo in češko-slovaško himno. Na Slomškovem grobu je govoril dr. Ant. Medved, na Tomšičevem pa v češkem jeziku dr. Lah. Zvečer je bil prijateljski sestanek v Nar. Domu, kamor je prišlo mnogo nar. občinstva, tako da je bila velika dvorana polna. Večera se je udeležil tudi gen. Maister, in mnogo častnikov. V imenu mariborskih Slovencev je pozdravil goste dr. Rosina, ki je slavil Čeha kot naše učitelje in je napil češko-jugoslovanski bodočnosti. Za goste se je zahvalil preds. Nömeč. Dir. prof. Topič je povdarjal važnost češko-jugoslovenske zveze, ker je ta zveza sedaj edina nositeljica slovanske misli. Dr. Sernec je končno napil češki domovini. Med tem je marljivo igrala mariborska voj. godba in pevci „Glasb. Matic“ so pod vodstvom svet. Deva zapeli nekaj naših umetnih in nar. pesmi. Bil je to lep, živahen prijateljski večer, ki bo nam in gostom ostal v prijetnem spominu. Gostje se odpeljejo danes ponoči v Zagreb.

Spored koncerta, ki ga priredi pévecky spolek „Smetana“ iz Plzna danes, dne 5. majnika 1920 ob 20. uri zvečer v Götzovi koncertni dvorani: 1. B. Smetana: Rolnicka (Poljedelska). 2. J. Kunc: Stoji Jano (Stoji Jenó). 3. J. B. Foerster: Orač, Škrjankovi (Orač, Škrjančku), Polni cestov (Po poljski poti). 4. Leo Janaček: Dež viš (Ko več). 5. Anton Dvořák: Hostina (Gostija). 6. Vaclav Kalik: Můj kraj (Moj dom). 7. J. Jindřich: Modry zvonek (Modri zvonček), Můj první maj (Moj prvi maj). 8. Hynek Palla: České tance, II. rada (Češki plesi, II. del). Cene sedežev: po 25, 20 in 12 K, na galeriji po 10 K, stojišča po 5 K, za dijake in vojsake po 2 K. Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri gospici Zlati Brišnik in v trafikli v Slovenski ulici. Vrata dvorane se bodo zaprta točno ob 20. uri.

Letošnje leto. Vremenski opazovalci sporočajo, da že od leta 1822. ni bilo tako gorke pomladi, kakor letos. Obeta se tudi enako poletje, ki bo letos vroče in precej suho. Ako suša ne bo škodovala, bomo imeli krasno letino. Doslej se je pomlad normalno razvijala in po toplih dneh smo dobili dež, ki je bil zelo potreben.

Sokolski zlet v Pragi ne bo preložen. Vслед prehranjevalne stiske na Češkem so pisali listi, da bo treba zlet preložiti. Zdaj pa je prišlo iz Amerike sporočilo, da američanski Sokoli pripeljejo s seboj toliko živil, da bo dovolj za vse Sokolstvo in celo Praga bo dobila takrat svoj delež. To je dokaz češke vstrajnosti in odločnosti. Sokolski zlet v Pragi se torej vrši po programu.

Krekov spomenik. 30. t. m. bodo odkrili v Ljubljani Krekov spomenik, to bo ravno na dan tretje obletnice majske deklaracije. Spomenik vzame v oskrbo mestna občina ljubljanska, ki je dobila od odbora za postavitve spomenika v to svrhu 5000 K.

Postopanje proti povzročiteljem stavke. Prometno ministrstvo je izdalo naredbo vsem železniškim ravnateljstvom, da strogo postopajo po obstoječih zakonih proti osebam, ki so pripadale stavkovnim odborom ali pa so drugače prednjačile pri izvajanju stavke, ali podpirale osebe na odpor, ali pa preprečevale, da delavoljni začnejo delati, zlasti pa proti osebam, ki so sabotirale in zakrivila dejanja, ki se kaznujejo po kazenskem zakonu. Vse te osebe se bodo izročile pristojnim sodiščem, da uvedejo preiskavo. Hkrati so merodajna mesta ukrenila vse potrebno, da se v bodoče preprečijo agitacije in brezvestna zavajanja h krivim dejanjem. Prometno ministrstvo bo za njihovo patriotsko delovanje nagradilo vse

one železničarske uslužbenke, ki so požrtvovalno in brez strahu pred terorjem stavkajočih delali in v najtežjem času vršili svojo dolžnost in s tem dosegli, da se je promet vzpostavil vsaj v najpotrebnejši meri.

Koroški plebiscit. Z brzimi koraki se bližamo koroškemu plebiscitu; poslaniška konferenca v Parizu je že določila člane za plebiscitno komisijo. Za Francijo je določen Chambrun, za Anglijo pokovnik Pech, za Italijo pa knez Borghese. Ta komisija se bo pozneje izpopolnila še z enim zastopnikom naše države ter enim zastopnikom Avstrije. Usodna ura našega Korotana se torej bliža, zato bi bilo dobro, da se z vso vnemo lotimo podrobnega dela.

Zamena bankovcev avstro-ogrske banke. Ministrstvo za financ. objavlja, da ostanejo 20 in 50 kronski bankovci avstro-ogrske banke nepreklicno v veljavi samo še do 15. t. m. Po tem dnevu se ti bankovci ne bodo več zamenjavali. Od tega dne pa do nadaljnjega ostanejo v veljavi samo še 10, 2 in 1 kronski bankovci avstro-ogrske banke, vsi drugi pa izgube s tem dnem v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev veljavnost zakonitega plačilnega sredstva.

Okrajno ribiško društvo v Mariboru. Odslej se bo vršilo vsak prvi četrtek v mesecu neobvezno zborovanje »Okrajnega ribiškega društva v Mariboru« in sicer v dvoriščni dvorani gostilne Halbwidl v Vetrinjski ulici. Prvo tako zborovanje se vrši jutri dne 6. t. m. Predava predsednik g. dr. Krauss o »ribjih poteh«.

Vsled točenja alkoholičnih pijač klub tozadevni prepovedi deželne vlade slovenske, je bilo zaprtih v našem mestu, kakor izvemo, že več gostilen. Ker se bo tozadevna prepoved, kakor se pričakuje, že v bližnjih dneh ukinila, se še enkrat opozarjajo vsi gostilničarji, krčmarji, restavraterrji, hotelirji itd., da se dotlej, dokler ne dobe uradnega obvestila ne dajo zapeljati od različnih govoric in lažnikov ter se drže prepovedne odredbe, da se ognejo neprilikom.

Trgovci in sotrudniki pozor! Gleda se naj na to, da se takoj vsako službeno razmerje na podlagi službene pogodbe pisмено sklene. Vzorcji, kakor vse potrebna navodila so na razpolago v pisarni »Zveze trgovskih nastavljenecv v Mariboru«, v Slovenski ulici št. 8. na dvorišču desno, ob delavnikih od 16.—19. ure.

Zakaj še do danes nimamo v Mariboru trgov. in obrt. zbornice, ali take ekspoziature? Tozadevno zborovanje se vrši v soboto, dne 8. t. m. ob 19. uri v Gambrinovi dvorani. Ker je nam take zbornice v Mariboru nujno potrebno in jo tudi moramo imeti, zato se prosí vse trgovstvo, industrija in obrtništvo da se te debate zanesljivo udeleži. Trgovski gremij v Mariboru.

Pozor na aystrijske tisoč in deset-tisočkronske bankovce! Po Avstriji krožijo ogromne množine, kakor se domneva na Poljskem ponarejenih bankovcev. Ker ni izključeno, da so taki bankovci pri zamenjavi prišli tudi k nam, ali pa jih ljudje, ki potujejo v Avstrijo pri zamenjavi denarja lahko dobe, se torej priporoča vso pazljivost in previdnost.

Ljubljanska kreditna banka zgradi še to leto v Ljubljani, na vogalu Dunajske in Aleksandrove ceste novo veliko palačo, poleg tega pa zgradi tudi hišo s stanovanji za uradništvo. Kaj pa pri nas v Mariboru se ne bo nihče lotil z gradnjo?

Kdo ve, kje se nahaja poročnik Stanko Zorn; služil je pri 2. bos-hercegovskem polku. Ob prevratu 28. oktobra l. 1918 se je nahajal v nekem mestecu blizu Odese v bolnici; imel je špansko. Kdor kaj ve, naj blagovoli sporočiti njegovi sestri Olgi Zorn, Maribor, Zrinskega trg 7/I. proti nagradi.

Slovenci! Slovenke! govorite povsod samo slovenski!

Zadnje vesti.

Italijanske zahteve.

LDU Beograd, 4. maja. »Trgovinski glasnik« piše v uvodnem članku pod naslovom »Albanija«: Za rešitev jadranskega vprašanja je stavila italijanska vlada — kakor se čuje — nastopne zahteve: Istra naj pripade Italiji približno do znane Wilsonove črte. Reka z okolico in otokom Krkom naj bi bila posebna država pod varstvom zveze narodov z nevtralizirano luko; otoki Lošinj, Vis, Lastovo in Pelagruž naj bi pripadali Italiji. Mesto Zader naj postane avtonomno; Albanija pa naj bi bila država pod italijanskim protektoratom. To so glavne zahteve Italije; toda v teh zahtevah je še nekaj hujšega, kar ne posega samo v naše interese na jadranskem morju, temveč tudi neposredno v naše življenjske interese na Balkanu. To so italijanske pretenzije na Albanijo. Z nobenim pogojem se ne more dopustiti Italiji, da ugrabi Albanijo. S tem bi se storilo na Balkanu isto, kar je storil berlinski kongres, ko je dovolil Avstro-Ogrski okupacijo Bosne in Hercegovine. Albanija je podlaga in je najobčutljivejša točka na najudobnejšem prirodnem potu za prodiranje na balkanski poluotok. Ta podlaga in izhodna točka se ne sme prepustiti Italiji.

Sestanek italijanskega parlamenta.

LDU Bakar, 4. maja. Dne 5. t. m. se sestane italijanski parlament. Po vesteh italijanskih listov je pripravljenih mnogo interpelacij radi rešitve jadranskega vprašanja. »Giornale d' Italia« napada ministrskega predsednika Nittija zaradi njegovih neuspehov v San Remu.

Požar na ljubljanskem kolodvoru.

LDU Ljubljana, 5. maja. Snoči je začel iz dosedaj še neznanega vzroka na glavnem kolodvoru goreti voz nafte. Goreči voz so takoj odpeljali na poseben tir. Nafta v sodih je jela eksplodirati. Od kovinskih drobcev je bil takoj ubit en ognjegasec, eden smrtno, štirje pa lahko ranjeni. Ognjegasci so požar kmalu pogasili.

Poljsko-ukrajinski sporazum.

DKU Amsterdam, 4. maja. Po poročilu »Matina« razglša poljski novinski urad v Londonu, da je prišlo med Poljaki in Ukrajinci do sporazuma glede mej. V glavnem soglašata nova meja s staro. Ob Bugu prepuste Poljaki Ukrajincem večje ozemlje s poldrugim milijonom poljskega prebivalstva (?) v zameno pa dobe vzhodno Galicijo.

Poljaki niso zavzeli Kijeva.

DKU Berlin, 4. maja. Nemško časopisje doznava iz Varšave, da vest o zavzetju Kijeva po Poljakih ne odgovarja resnici.

Divjaštvo laškega komisarja.

LDU Bakar, 4. maja. Pri sv. Mateju je došlo v nedeljo do spopada med italijanskim komisarjem in nekaterimi našimi mladimi ljudmi, ki so razigrani od vina peli jugoslovenske pesmi. Komisar, ki ni mogel poslušati našega petja, je zahteval, naj takoj nehajo. Ker tega niso storili, je potegnil samokres in na mestu ubil enega mladeniča. Ostali so skočili nadenj s palicami; komisar pa je s samokresom ranil še tri. Nato so se vsi razpršili.

Horthy bo knez-palatin.

DKU London, 4. maja. (Brezžično.) Po poročilih iz Pariza bo admiral Horthy v kratkem izvoljen za madžarskega kneza-palatina.

Prvi maj v Italiji.

DKU Rim, 4. maja. (Brezžično.) Prvi maj je potekel po vsej Italiji mirno. Le v Turinu je prišlo do spopada med policijo ter množico, ki je vrgla bombo, ki je ranila dva policista. Policija je odgovorila s strelji, pri čemur sta bili dve osebi ubiti, 30 pa ranjenih.

Prvi maj v Rusiji.

DKU Moskva, 4. maja. (Brezžično.) Praznovanje prvega maja je bilo povsod veličastno in mirno. V važnejših obratih pa se delo ni prekinilo.

Nov šef dvorne pisarne.

LDU Beograd, 4. maja. G. Dragoljub Janković je prevzel mesto šefa dvorne pisarne.

Aretacija komunista Kordića.

LDU Osjek, 4. maja. Tukaj je bil aretiran mestni podnačelnik, vodja komunistov Kordić. Snoči okoli 10. ure so ga počakali policijski agenti, ko se je vračal od neke politične seje v Delavskem domu. Vzroki aretacije niso znani. Zahteva za aretacijo je došla iz Novega Sada.

Bolnica za invalide.

LDU Beograd, 3. maja. Iz Niša se poroča, da je bila iz sredstev »Serbian Reliefonda« otvorena bolnica za invalide, ki more sedaj sprejemati okoli 100 invalidov, ki so potrebni zdravljenja nog in rok z masažo in električno.

Zvišanje pristojbin za prostoslede.

LDU Beograd, 4. maja. Ministrski svet je sklenil, da se povišajo pristojbine za prostoslede v pokrajinah, ki so bile pred vojno v bivši avstro-ogrski monarhiji, pa so sedaj pripadle našemu kraljestvu.

Kobilice v Hercegovini.

LDU Sarajevo, 4. maja. V Hercegovini, posebno v okolici Mostarja so se pojavile kobilice, ki so pokrile nekoliko km² površja. Boje se, da ne bi poškodovale letine, ki letos zelo dobro uspeva.

Španska vladna kriza.

DKU Madrid, 5. maja. (Havas). Kralj je poveril sestavo nove vlade Datoju.

Premogarska stavka v Franciji.

DKU Berlin, 4. maja. »Vorwärts« poroča iz Pariza, da so stopili premogokopi v Le Havre, Cherbourgu, Brestu, Marcaillesu in Bordeauxu v splošno stavko.

Osješka opera v Sarajevu.

LDU Sarajevo, 4. maja. Dne 28. t. m. pride v Sarajevo osješka opera na gostovanje.

Vinkovski komunisti.

LDU Osjek, 4. maja. »Slawonische Presse« javlja iz Vinkovcev, da je bil tamkaj na zahtevo zagrebškega višjega državnega pravdnštva aretiran vodja komunistov, dr. Istvanović. Drugi vodja komunistov, Jakobi, je bil pozvan, da se tekom 24 ur odstrani iz mesta, ker je inozemec.

Mednarodna trgovska konferenca.

DKU Pariz, 4. maja. Jutri se vrši prva seja mednarodne trgovske konference. Na tej seji bo prejšnji predsednik angleške trgovske zbornice v Parizu Valter Behrens predlagal, da bi v financiranje živil za vzpostavitev Evrope izdali aliiranci posebne bankovce z medsebojno garancijo. Ti bankovci naj bi imeli postavno veljavo enega angleškega funta: 5 dolarjev, 25 frankov, 25 lir, ter bi se stavili v promet samo v zavezniških državah. Ta mednarodni denar naj bi se potem pod mednarodno kontrolo uporabil za nakup najpotrebnejših živil.

DKU Pariz, 4. maja. Kakor se poroča obsega program mednarodne trgovske konference sledeče točke: 1. Vprašanje naraščanja draginje ter njene varoke, kakor tudi mednarodne odpomoči proti njej. 2. Zračni promet ter njega zveza z mednarodno trgovino. 3. Učinki menjajočih kurzov na mednarodno trgovino. 4. Preizkus možnostj znižanja transportnih obrokov. 5. Izenačenje državnih predpisov gradnje ladij, kolikor se nanašajo na trgovske ladije. 6. Ukrepe o vzpostavitvi trgovine med zapadom ter balkanskimi državami.

Železničarska stavka v Franciji.

DKU Pariz, 4. maja. (Brezžično). Železničarska stavka ima doslej le malo uspeha. Prehrana Pariza je zasigurana, istotako so tudi zaloge premoga zadostne.

Novo gibanje nemških čet.

DKU Berlin, 4. maja. »Acht Uhr Blatt« poroča iz Bazla, da bo po poročilu tiskovne informacije novo gibanje nemških čet južno od Ruhre imelo za gotovo posledico novo zavezniško noto Nemčiji.

Holandska za Avstrijo.

DKU Amsterdam, 4. maja. Po poročilih listov se bo Holandska udeležila mednarodne akcije za avstrijski živilski kredit s svoto treh milijonov dolarjev.

Borzno poročilo.

LDU Zagreb, 3. maja. (Borza). Devize: Berlin 285—287, Italija 715—725, Pariz 1035—1058, Praga 254—256, Švica 3150, Dunaj 70—71. Valute: dolarji 13800—14100, avstrijske krone 67—68, francoski franki 1000, napoleon-dorji 560—568, nemške marke 277—280, leji 265—267, italijanske lire 700, turške lire (1 komad v zlatu) 610.

Razne vesti.

Žrtev hipnoze. Pred nekaj dnevi se je vršila pred nekim dunajskim sodiščem interesantna razprava proti neki 15 letni deklici. Stvar se je odigrala na sledeči način: Hipnotizer nekega dunajskega kabareta Otto si je vzel za postrežnico neko 15 letno hčerko služkinje v istem kabaretu. Mati je svojo hčer pred tem vodila s seboj v kabaret, kjer jo je učila, kako se je treba obnašati napram blaziranim posejnikom zabavišča, da se jih potem lahko privabi in »izrabi«. Na ta način se je mlado dekle spoznalo z milijonarjem Jerdikom, ki jo je nekega dne povabil v svoje stanovanje in ji dal piti nekaj čašic likerja. Hipnotizer je izjavil nekje, da je Jerdik dekleta posilil, a Jerdik je trdil, da to ni res, temveč da je hipnotizer Otto deklici sugeriral, naj se tudi ona izjavi v njegovem smislu. Radi tega je tožil hipnotizer milijonarja radi razžaljenja časti. Na razpravi je dekle sprva trdilo, da jo je Jerdik res posilil, toda kmalu nato je svojo izjavo prekljala. Radi tega jo je sodišče obtožilo krivega pričevanja. Njena sestra pa je izjavila, da je dekle bilo pod vplivom hipnotizacije in da radi tega ni krivo. To so potrdile tudi nekatere druge priče, vsled česar jo je sodišče oprostilo, kar je vzela obtoženka popolnoma brezčutno na znanje.

Časopisje v sovjetski Rusiji. Po oficijelnih poročilih sovjetske vlade se tiska v Rusiji vseh najvažnejših časopisov skupaj v 450.000 izvodih. „Pravda“ se tiska dnevno v 150.000 izvodih, „Krasnaja Gazeta“ v 180.000, „Derevenskaja komuna“ in „Izvestja“ v 53.000 izvodih.

Dober nasvet. Chicaški sodnik John Stelk je velikanski sovražnik klepetavih »babnic«. Mrs. Ruth McRose je prišla pred njega in povedala kako grdo jo obrekuje neka Mrs. Mina Ascher. Sodnik je slednje zato kaznoval s petimi dolarji globe. Pri tem se je izrazil: Ako bi bilo po mojem, bi se takoj sezidalo prisilno delavnico za take ženske, ki ne morejo držati jezika pri miru. Vsak dan bi morale delati šest ur in pridno delati, da bi ne bilo časa za klepetanje. Delo v prisilni delavnici bi bilo samo dodatek k delu, katero imajo doma. Ženske, ki so zelo

zaposlene navadno ne govore mnogo. To smo videli tekom vojne. Zdaj pa, ko ni več vojne in se več ne potrebuje obvez in imajo časa dovolj, so se začele opravljati, da je strah.«

Konj v aeroplanu. Nekega plemenitega konja, z imenom »Mercur« so iz Los Angelesa prenesli v aeroplanu v Santo Barbaro na živinsko razstavo. Aeroplan je bil zgrajen na poseben način in konj je došel na lice mesta popolnoma nepoškodovan.

Največja japonska ladja. Bojna ladja »Tosca«, katero so pričeli graditi v ladjedelnicah v Nagasaki, bo največja svoje vrste v japonski mornarici. Imela bo 40.000 ton displacementa ter bo dolga sedemsto čevljev. Na krovu se bo nahajalo deset šestnajspalčnih topov. »Tosca« je posestrimska ladja bojne ladje »Nagato«, ki je bila spuščena v morje v Jokošuka. »Tosca« bo spuščena v morje leta 1922 ter se bo na njej uporabilo vse najnovejše stvari v morskem vojevanju, ki so bile plod izkušenj tekom svetovne vojne.

Hinavec. Učiteljica je v šoli razkladala razliko med hinavcem in poštenim človekom. »Pazite zdaj«, je dejala. »Tukaj vidite dve jabolki. Eno je popolnoma zdravo, da je res, ga prerežem. To je pošteno jabolko. To jabolko pa tukaj, ki je od zunaj videti, da je zdravo, je v resnici hinavsko jabolko. Poglejte! (Prereže.) Jabolko ima črva. To je torej hinavsko jabolko, ker se na zunaj kaže drugačno kot je v resnici. Zdaj pa ti Mihec povej, kaj je hinavski človek.« Mihec: »Hinavski človek je tak, ki ima črve, če se ga prereže.«

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V sredo 5.: »Sappho«. Dijaška predstava.
V četrtek 6.: »Mam'zelle Nitouche«. Ab. B—40.
V soboto 8.: »Školjka«. Ab. A—40.
V nedeljo 9.: Popoldne ljudska predstava »Divji lovec«. Zvečer »Španska muha«. Izven abon.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Sprejmejo se pomožni delavci, delavci za »Caisson«, dalje 2 vrta kjučavničarja za slavnobno montažo. Elektrarna Fala. 3—3

Izgubila se je denarnica od Gosposke ulice do Koroške ceste št. 59 z vsoto 800 K. Kdo jo najde in odda dobi dobro nagrado. Naslov pove upravništvo.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašaj se v upravništvu »Mariborskega delavca«.

Prisegam Vam

da je

Mariborski delavec

edini in najbolj priljubljeni dnevnik v Mariboru in zato ima tudi

reklama

v tem listu največji uspeh!

»Mariborski delavec« je v vsaki kavarni in boljši gostilni na razpolago!

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.